

# Naučná stezka v Turnově připomene životy i smrt tamních židovských obyvatel

27.9.2022 - Jan Mikulička | Krajský úřad Libereckého kraje

**Naučné tabule jsou umístěny v bývalé židovské čtvrti, která se na levém břehu Malé Jizery, mezi ulicemi Krajířovou, Palackého a Trávníci začala formovat již ve 2. polovině 17. století. Zajímavostí je, že židovské domy zde postavené byly až do roku 1875 označeny římskými popisnými čísly.**

Poutníky čekají na stezce tři zastavení. Cesta nejprve povede do Krajířovy ulice, která dostala jméno po Johance z Krajku, osvícené představitelce šlechtického rodu Krajířů a ochránkyni Jednoty bratrské, které patřilo i panství mladoboleslavské s rozvíjejícím se židovským centrem. Byli to právě Krajířové, kteří dovolili Židům usídlit se v 1. polovině 16. století v Turnově a oživit ekonomiku a obchod. Zde jsou první dvě informační tabule naučné stezky. Jejich barva je modrá, v odkazu na židovskou náboženskou tradici a modrou šesticípou Davidovu hvězdu na izraelské vlajce.

*„Lidé často procházejí městem, a bez znalosti historie si neumí dát do souvislostí to, co před sebou vidí. To se pochopitelně netýká jen Turnova. Právě například židovské památky či nejrůznější symboly v Turnově vyprávějí velmi zajímavý příběh, do kterého stojí za to se ponořit. A takových příběhů je v našich městech a obcích na tisíce,“* říká Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Nejpozoruhodněji zachovanou stavbou ale zůstává barokní synagoga z roku 1719, která svému účelu sloužila až do druhé světové války, kdy byli turnovští Židé deportováni do Terezína a následně do Osvětimi. Od roku 1951 se její prostory na dlouhá desetiletí proměnily ve skladiště. Původní starobylý ráz památce navrátila až rozsáhlá rekonstrukce v letech 2007 až 2008. V současné době je synagoga ve vlastnictví Města Turnova a je využívána jako turistický cíl a pro kulturní a výstavní účely.

Třetí tabule naučné stezky se nalézá v Sobotecké ulici u židovského hřbitova. Stojí naproti hřbitovnímu domu z počátku 19. století a seznámí se zvyky a rituály takzvaného Pohřebního bratrstva a zásadami pohřbívání Židů. Na židovském hřbitově, který je jedinou zachovalou památkou tohoto druhu v celém semilském okrese, se nachází 560 zajímavých náhrobků a jejich torz s hebrejskými, německými, ale i českými nápisy. Nejstarší dochované náhrobky pocházejí ze 17. století, nejmladší pak z doby krátce po druhé světové válce.

<https://www.kraj-lbc.cz/aktuality/naucna-stezka-v-turnove-pripomene-zivoty-i-smrt-tamnich-zidovskych-obyvatel-n1116793.htm>